

ROMANIA

Expunere de motive

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, cu modificările și completările ulterioare

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării unei societăți moderne și echitabile, iar cadrul legislativ trebuie să garanteze accesul egal și sprijinul necesar pentru toți beneficiarii săi elevi, studenți și cadre didactice.

Prezenta propunere legislativă are ca scop corectarea unui dezechilibru educațional semnificativ, generat de practica organizării claselor în regim simultan în unități administrativ-teritoriale izolate geografic sau lingvistic. Deși această soluție a fost gândită ca una de excepție, ea a devenit în timp o practică frecventă, care afectează calitatea actului educațional și echitatea sistemului de învățământ. Clasele simultane presupun predarea de către un singur cadru didactic pentru mai multe nivele școlare în același timp, ceea ce reduce substanțial timpul efectiv de învățare pentru fiecare grupă de elevi, afectând performanța școlară și motivația elevilor. În plus, această practică adâncește inegalitățile între copiii din zone izolate și cei din localități cu infrastructură educațională adecvată, încălcând principiul egalității de șanse. Prin modificarea propusă se urmărește protejarea dreptului fiecărui copil la o educație de calitate, în condiții egale, indiferent de zona în care locuiește. Educația trebuie să fie un drept garantat, nu un compromis geografic.

Actualul sistem de burse nu diferențiază suficient între performanța școlară obișnuită (medii mari) și excelența academică (olimpici, concursuri de nivel național sau internațional). Introducerea bursei de performanță creează o motivație suplimentară și un mecanism echitabil de recompensare a elevilor de elită.

Elevii care provin din familii cu venituri modeste, dar nu extrem de scăzute, nu beneficiază în prezent de nicio formă de sprijin, iar o bursă de studiu destinată lor poate reduce abandonul școlar și susține motivația unei categorii numeroase de elevi „invizibili” în sistem.

Totodată, elevii merituosi sau vulnerabili din învățământul particular sau confesional sunt tratați discriminatoriu în raport cu cei din sistemul de stat, deși fac parte din același sistem educațional. Modificarea propusă asigură egalitate de șanse și elimină această discriminare indirectă. Formularea actuală privind confidențialitatea bursei sociale este vagă și nu oferă o protecție reală elevilor. În multe școli, listele sunt afișate public sau discutate neoficial, ceea ce duce la

ROMANIA

stigmatizare. Este necesară o precizare fermă și explicită pentru a asigura demnitatea beneficiarilor.

De asemenea, actualul mecanism de comunicare între agențiile de plăți și unitățile de învățământ nu prevede un termen-limită, ceea ce conduce la întârzieri în plata bursei sociale. Amendamentul propus stabilește predictibilitate și continuitate în acordarea acestui drept.

Reglementările actuale omit elevii cu nevoi speciale (dizabilități fizice sau neurologice) care nu sunt spitalizați, dar se confruntă cu aceleași obstacole educaționale, precum și copiii aflați în grija bunicilor sau a rudelor apropiate, aflați frecvent în situații vulnerabile comparabile cu cele ale orfanilor. Includerea expresă a acestor categorii este necesară pentru a asigura echitate și acoperire reală. În plus, pentru elevii cu probleme medicale sau dizabilități este necesară clarificarea cumulului de burse, pentru a evita interpretările abuzive și pentru a garanta accesul echitabil la toate formele de sprijin.

Un alt aspect important îl reprezintă protejarea elevilor împotriva pierderii altor beneficii sociale. În practică, există cazuri în care bursele sunt considerate venit și conduc la excluderea elevilor de la alte facilități (reduceri la transport, alocații suplimentare etc.).

Prin modificările propuse se previne această discriminare indirectă. De asemenea, este necesară introducerea unui mecanism minim de transparență și monitorizare pentru bursele acordate din surse externe, pentru a preveni abuzurile, favoritismele sau condiționările neloiale.

Totodată, bursele acordate elevilor străini trebuie să urmeze reguli clare și transparente, bazate pe criterii de eligibilitate și menținere, pentru a evita arbitrarul și pentru a asigura utilizarea eficientă a resurselor publice.

Bursa pentru mamele minore are o importanță majoră, dar condiția de „frecventare a orelor de curs” trebuie detaliată prin normele metodologice, pentru a nu penaliza cazurile justificate medical sau familial și pentru a oferi acestor mame o șansă reală de reintegrare școlară.

Accesul echitabil la educație nu înseamnă doar sprijin pentru elevi, ci și recunoașterea muncii cadrelor didactice. Este necesară corectarea inechității generate de actuala formulă de calcul pentru plata cu ora, care omite componente salariale esențiale (gradația de merit, indemnizația de dirigenție, sporuri permanente).

Această excludere creează discriminări între profesori, reduce artificial veniturile și descurajează implicarea în acoperirea orelor deficitare. Modificarea propusă reafirmă principiul echității salariale și asigură o remunerație corectă și proporțională cu munca prestată și nivelul profesional atins. Totodată, valoarea

ROMANIA

actuală a primei de instalare este insuficientă și nu reprezintă un stimulent real pentru atragerea profesorilor în zone greu accesibile sau defavorizate. De asemenea, obligația de a rămâne 5 ani pentru o singură primă este disproporționată și descurajantă. Propunerea legislativă prevede o primă mai mare, acordată eșalonat, pe o perioadă de 3 ani, proporțional cu durata rămânerii în post, și stabilește că în cazuri obiective (desființarea postului, motive medicale, mutări familiale) profesorii nu trebuie să restituie sumele primite.

De asemenea, învățământul superior are nevoie de un cadru de sprijin adaptat realităților actuale, pentru a nu pierde generații întregi de tineri talentați din motive financiare. Legea nr. 141/2025 a redus fondul de burse și protecție socială pentru studenți cu aproximativ 40%, prin raportarea la salariul minim net și prin excluderea perioadelor de vacanță. Aceste măsuri conduc la scăderea numărului de beneficiari și la diminuarea sprijinului financiar, în special pentru studenții din familii cu venituri mici, din mediul rural, pentru mamele studente sau pentru cei cu dizabilități și probleme medicale. De asemenea, studenții care plătesc taxă, chiar dacă sunt în situații sociale dificile, sunt excluși de la burse.

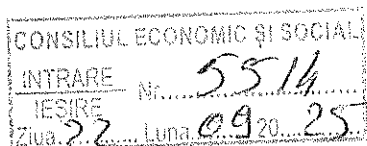
Aceste modificări duc la adâncirea inechităților în educație și la limitarea accesului la studii superioare pentru persoanele din medii defavorizate. Prin prezenta inițiativă se garantează că niciun student nu este lăsat în urmă din cauza situației financiare și se restabilește un cadru echitabil, în care bursele să fie acordate inclusiv pe perioada vacanțelor, să fie accesibile și studenților la taxă aflați în dificultate și să sprijine constant participarea la educație.

Impactul bugetar al acestor măsuri este justificat prin beneficiile sociale și economice pe termen lung: reducerea abandonului școlar și universitar, atragerea cadrelor didactice în zone defavorizate, creșterea performanței academice și formarea unui capital uman competitiv. Costurile suplimentare reprezintă o investiție în viitorul României și sunt proporționale cu rezultatele așteptate.

Prin aceste modificări, statul își reafirmă responsabilitatea de a garanta dreptul la educație pentru fiecare copil și tânăr din România, asigurând echitate, calitate și predictibilitate în întreg sistemul educațional.

Inițiator:

Deputat, Raisa Enachi,

ROMANIA
PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

LEGE

**pentru completarea Legii privind unele măsuri fiscal-bugetare nr. 141/2025,
cu modificările și completările ulterioare**

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Articol unic – Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial nr. 699 din 25 iulie 2025, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Art. LIII

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 613 din 5 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

2. La articolul 23, alineatul (11) se modifică și va avea următorul cuprins:
Articolul 23

(11) În unitățile administrativ-teritoriale izolate geografic sau lingvistic ori în unitățile administrativ-teritoriale în care efectivele de elevi corespunzătoare unui anumit nivel de clasă din învățământul primar sau gimnazial sunt mai mici decât efectivele minime prevăzute de lege:

a) Se asigură obligatoriu transportul școlar gratuit pentru toți elevii care pot fi integrați în clase separate în localitățile apropiate, în vederea eliminării comasării clasele în regim simultan.

b) Se alocă fonduri suplimentare pentru unitățile școlare din zonele izolate pentru menținerea claselor separate, inclusiv pentru stimularea profesorilor care predau în aceste zone.

c) Clasele în regim simultan vor putea fi organizate doar în cazuri excepționale, pe o perioadă limitată de maximum 1 an școlar, cu reevaluare anuală obligatorie, având ca scop eliminarea progresivă a acestei practici.

6. La articolul 108¹, alineatul (2), după litera a), se introduce o nouă literă, litera a¹), cu următorul cuprins:

ROMANIA

a') bursă de performanță, acordată elevilor cu rezultate remarcabile la olimpiadele și concursurile naționale și internaționale, conform criteriilor stabilite prin metodologia-cadru;

6. La articolul 108¹, alineatul (2), după litera b), se introduce o nouă literă, litera b¹), cu următorul cuprins:

b¹) bursă de studiu, acordată elevilor din familii cu venituri medii, care nu se încadrează la bursa socială, dar care obțin rezultate școlare bune, în baza criteriilor stabilite de metodologia-cadru.

6. La articolul 108¹, alineatul (3), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

a) burse sociale, de merit, de performanță sau de studiu, dacă sunt școlarizați fără taxe și dacă îndeplinesc criteriile prevăzute de metodologia-cadru;

6. La articolul 108¹, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

(4) Elevii care beneficiază de bursă socială au dreptul la păstrarea confidențialității asupra identității, datelor cu caracter personal, precum și asupra informațiilor referitoare la situația socio-economică, medicală sau familială care a stat la baza acordării bursei. Orice formă de publicare, afișare sau dezvăluire a acestor informații este interzisă.

6. La articolul 108¹, alineatul (5) se completează și va avea următorul cuprins:

(5) Dreptul la bursă socială al elevilor proveniți din familii care beneficiază de venit minim de incluziune conform Legii nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune, cu modificările și completările ulterioare, se acordă în baza deciziei de stabilire a dreptului la ajutor de incluziune a familiei elevului. Acordarea dreptului se face în urma comunicării de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București a listei elevilor care frecventează învățământul cu frecvență, proveniți din familii beneficiare de ajutor de incluziune, în luna anterioară celei de raportare a listei, iar transmiterea listelor se face în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la finalul lunii de referință, pentru a nu afecta continuitatea dreptului la bursă.

6. La articolul 108¹, alineatul (7) se completează și va avea următorul cuprins:

ROMANIA

(7) Prin excepție de la prevederile alin. (6), în cazul elevilor cu situații medicale speciale, inclusiv al elevilor cu afecțiuni oncologice și/sau cronice al elevilor cu dizabilități certificate prin certificat de încadrare în grad de handicap, indiferent de grad școlarizați, pentru o perioadă mai mare de 4 săptămâni, în cadrul «Școlii din Spital» sau la domiciliu, al elevilor care revin după școlarizarea din cadrul «Școlii din Spital» în unitatea de învățământ preuniversitar la care au fost înmatriculați anterior, al elevilor asupra cărora a fost instituită o măsură de protecție specială, precum și al elevilor orfani de unul sau de ambii părinți, precum și al celor aflați în grija familiei extinse (bunici, rude până la gradul IV), fără sprijin parental direct, bursa socială nu este condiționată de venitul mediu net pe membru de familie, supus impozitării.

6. La articolul 108¹, alineatul (8) se modifică și va avea următorul cuprins:

(8) Elevii înscriși în «Școala din Spital» beneficiază de burse sociale, necondiționate de venitul mediu net pe membru de familie, supus impozitării, și pot beneficia, dacă îndeplinesc criteriile de eligibilitate, și de burse de merit sau burse tehnologice, conform metodologiei în vigoare.

6. La articolul 108¹, după alineatul (9), se introduce un nou alineat (9¹) cu următorul cuprins:

(9¹) Sumele aferente burselor nu pot constitui criteriu de excludere sau diminuare a altor drepturi și facilități sociale acordate elevilor, indiferent de sursa de finanțare a acestora.

6. La articolul 108¹, alineatul (10) se completează și va avea următorul cuprins:

(10) Elevii pot beneficia și de alte tipuri de burse, pe bază de contract încheiat cu operatori economici ori cu alte persoane juridice sau fizice sau acordate de autoritatea publică locală sau județeană. Acestea pot fi cumulate cu bursele provenite de la bugetul de stat. Acordarea acestor burse se face în condiții de transparență, cu informarea unității de învățământ și cu respectarea demnității elevului. Ministerul Educației poate stabili, prin metodologie, un cadru de monitorizare și raportare anuală a burselor acordate din surse externe.

6. La articolul 108¹, alineatul (13) se completează și va avea următorul cuprins:

(13) Condițiile de școlarizare a elevilor străini, inclusiv condițiile de finanțare, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului. Condițiile de finanțare vor

ROMANIA

include criterii de eligibilitate și menținere a bursei, bazate pe performanță școlară, prezență și respectarea regulamentelor școlare.

6. La articolul 108¹, alineatul (14) se modifică și va avea următorul cuprins:

(14) Mamele minore reintegrate într-o unitate de învățământ beneficiază de o bursă lunară în cuantum de 700 de lei, pe perioada desfășurării activităților didactice, cu condiția frecventării regulate a orelor de cursurilor, cu excepția cazurilor justificate medical sau familial, stabilite prin normele metodologice aprobate de Ministerul Educației.

7. La articolul 183, alin. (5¹), se modifică și va avea următorul cuprins:

(5¹) Începând cu data de 1 septembrie 2025, în sistemul de învățământ preuniversitar de stat, la stabilirea tarifului orar pentru activitățile didactice desfășurate prin plată cu ora, se utilizează salariul brut lunar al cadrului didactic încadrat, incluzând toate drepturile salariale cuvenite conform legii și contractului individual de muncă, respectiv: salariul de bază, gradația de merit, indemnizația de dirigenție, sporuri și majorări aferente condițiilor de muncă (inclusiv pentru predare simultană, învățământ special, zone izolate, suprasolicitare neuropsihică, handicap, penitenciare), precum și alte sporuri permanente. Calculul se raportează la numărul mediu lunar de ore lucrătoare, stabilit anual prin hotărâre a Guvernului.

8. La articolul 190, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

(6) Personalul didactic repartizat cu statut de cadru didactic titular într-o unitate de învățământ aflată într-o zonă din mediul rural, defavorizată sau izolată, stabilită prin ordin al ministrului educației, cu consultarea partenerilor sociali, beneficiază de o primă de instalare neimpozabilă echivalentă cu 3 salarii minime brute pe țară, acordată în tranșe anuale egale pe o perioadă de 3 ani, cu condiția menținerii titularizării în unitatea respectivă. În cazul încetării raporturilor de muncă din motive independente de voința cadrului didactic, acesta nu este obligat la restituirea sumelor încasate. Prima de instalare se acordă o singură dată și se suportă din bugetul Ministerului Educației și Cercetării.

Articolul LX se modifică și va avea următorul cuprins:

Prin derogare de la prevederile art. 149 alin. (21) și (22) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 1 august 2025 și până la începutul anului universitar 2028–2029:

ROMANIA

- a) *Valoarea costului standard pentru fondul de burse și protecție socială este stabilită la echivalentul a cel puțin 15% din salariul minim brut pe țară garantat în plată, actualizat anual, pentru studenții înmatriculați la învățământul cu frecvență, pe locuri finanțate de la bugetul de stat.*
- b) *Bursele se acordă pe întreaga durată a anului universitar, inclusiv în lunile de vacanță, în cazul în care studentul este implicat în stagii de practică, voluntariat academic sau are nevoie de sprijin social constant.*
- c) *Studenții înmatriculați la taxă pot beneficia de burse sociale, dacă îndeplinesc condițiile socio-economice prevăzute de metodologia-cadru.*
- d) *Studenții proveniți din medii defavorizate, din mediul rural, studenții orfani, cei cu dizabilități sau cu afecțiuni medicale cronice, precum și mamele studente beneficiază cu prioritate de burse sociale, indiferent de forma de învățământ sau sursa de finanțare.*
- e) *Sumele alocate burselor sunt neimpozabile și nu sunt luate în calcul la stabilirea altor drepturi sociale.*

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**